

Úloha CT v radioterapii

Doc.RNDr. Roman Kubínek, CSc.

Předmět: lékařská přístrojová fyzika

Úloha CT v radioterapii

- Lokalizace nádoru
- Plánování terapie-optimalizace dávek
- Simulace léčby (ověřování)

Lokalizace nádoru

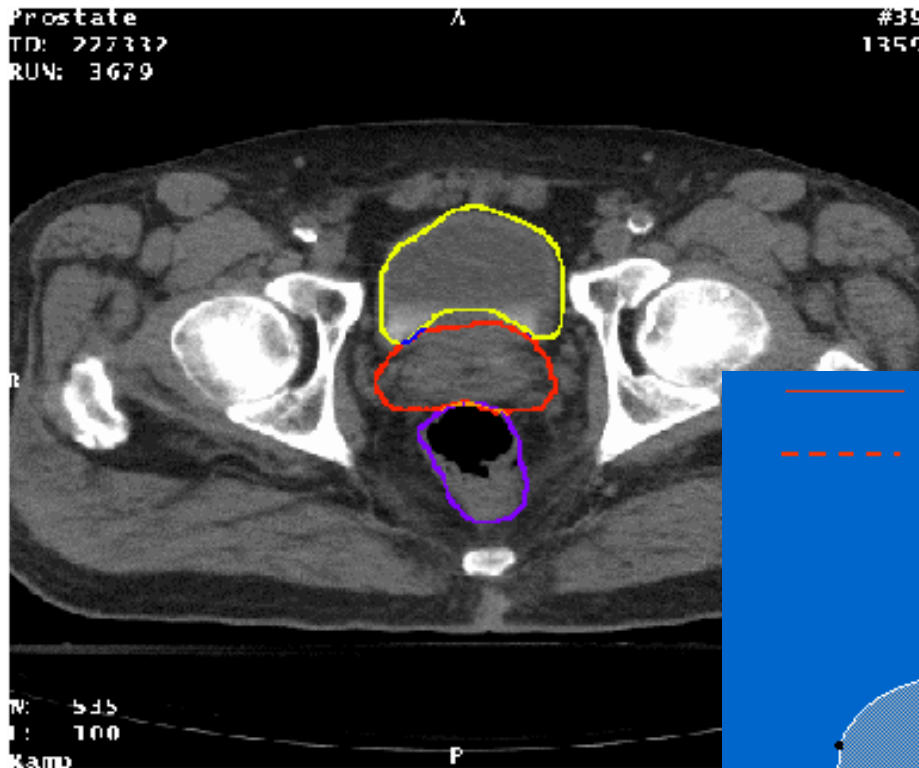

Pro plánování a provádění léčby je nutné:

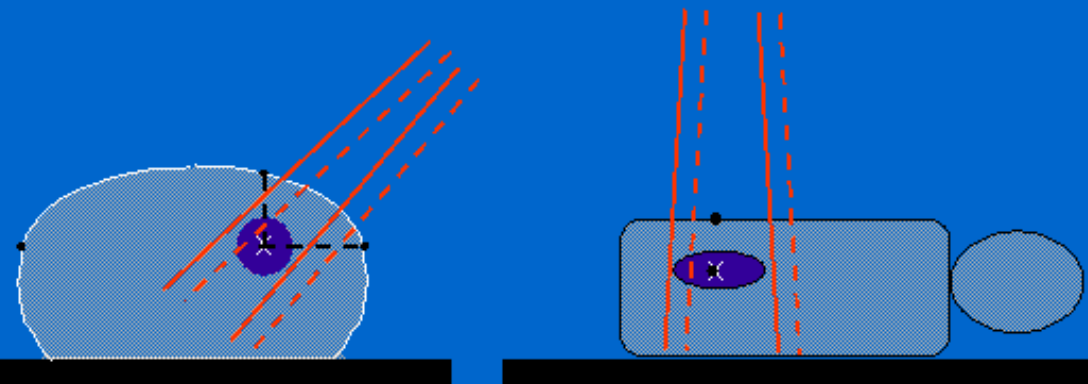
- znát velikost a umístění nádoru (cílový objem)
- rozložení okolních orgánů (možná rizika)
- perfektní označení směru působení záření pomocí značek na kůži

Lokalizace nádoru

Umístění nádoru a rozmístění okolních orgánů, které mohou být terapií ohroženy-**přesnost terapie**

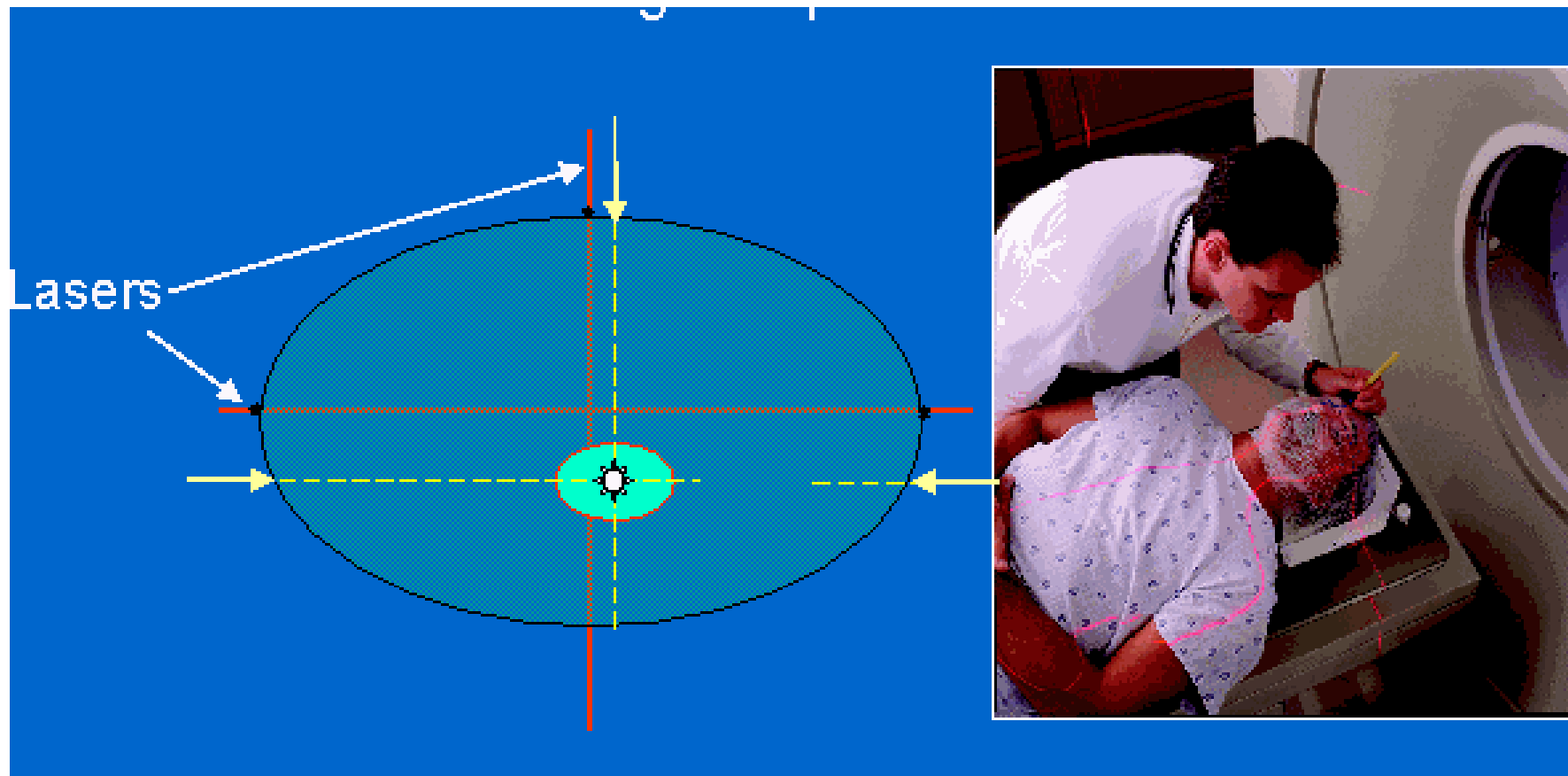

— Correctly positioned beam
- - - Incorrectly positioned beam

Referenční značky na kůži pacienta

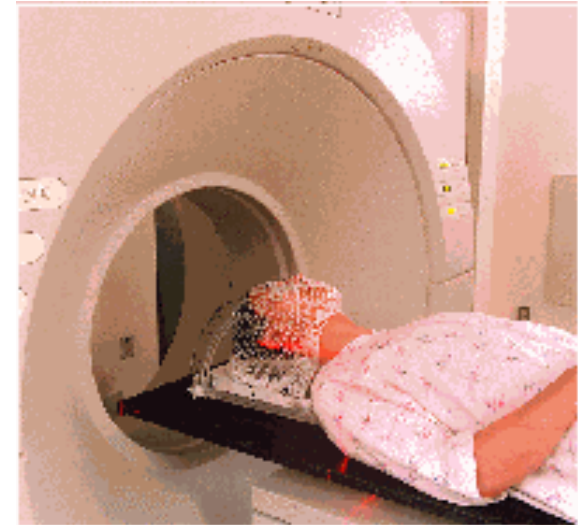
Pozice značek musí odpovídat lokalizaci nádoru pomocí CT

Referenční značky na kůži pacienta

Nastavení pacienta musí být především reprodukovatelné

- **rovné lože**
- **polohování částí pacientova těla**
- **použití podložek a imobilizačních pomůcek**
- **zajištění klidného dýchání**
- **příjem tekutin (odvádění moče)**

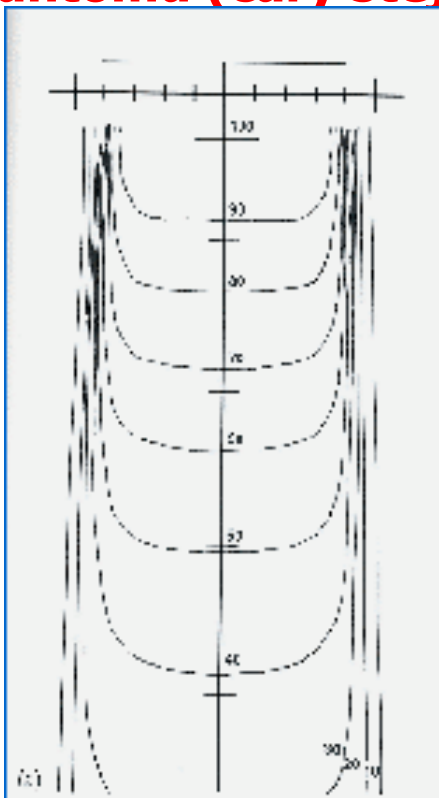
Plánování léčby

Optimalizace a distribuce dávek záření

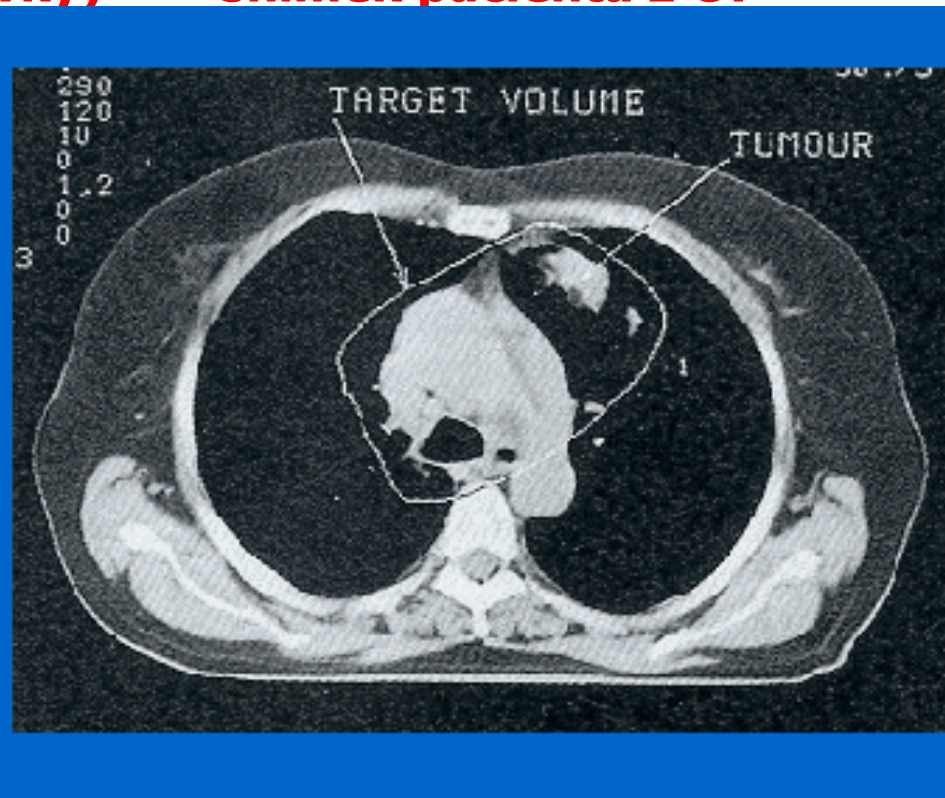
Absorpce záření ve vodním

fantomu (čáry stejné dávky)

snímek pacienta z CT

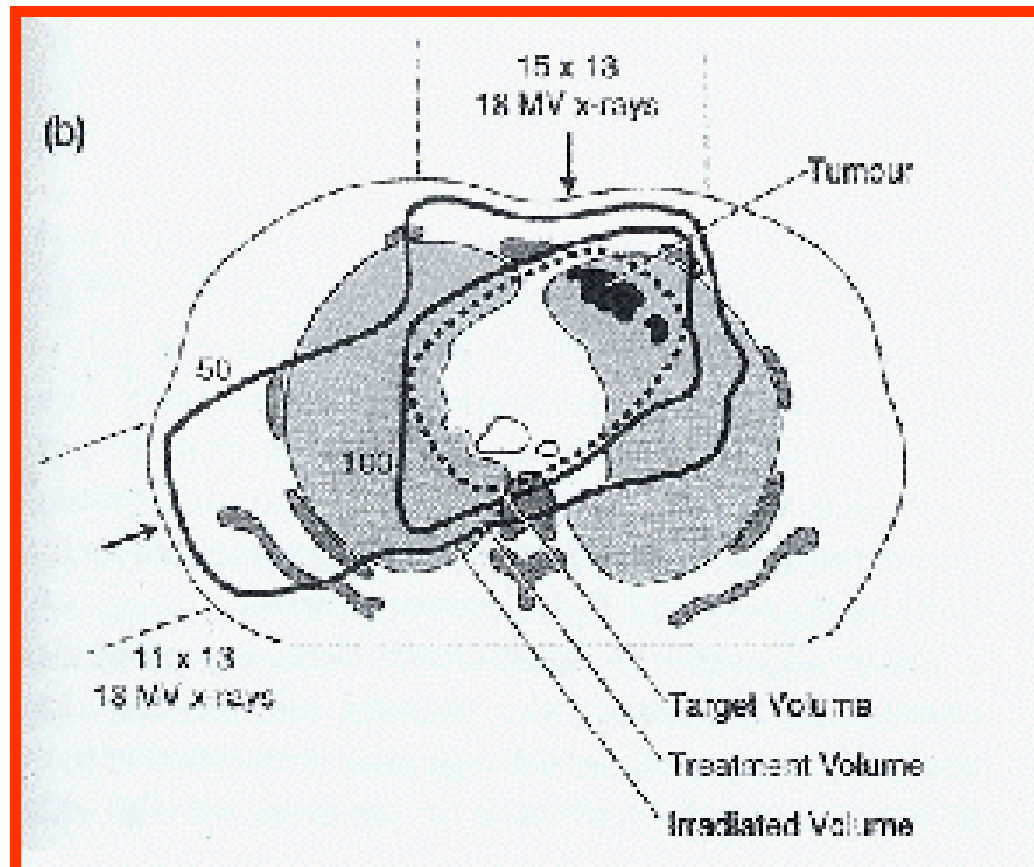
+

Plánování léčby

Užitím vhodného softwaru uvedeme:

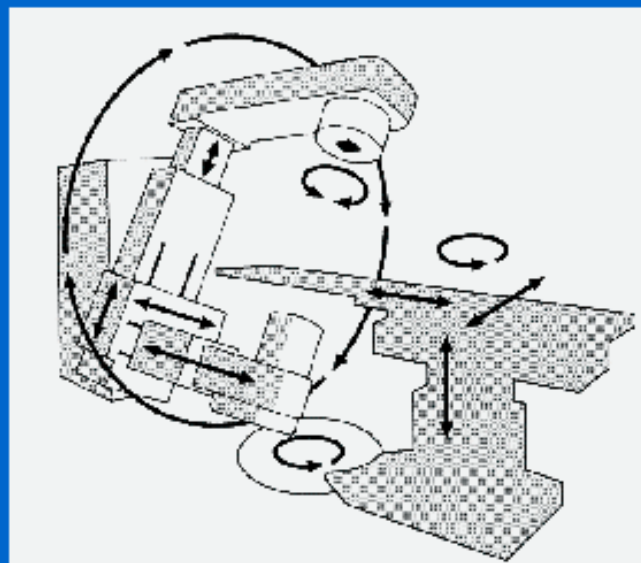
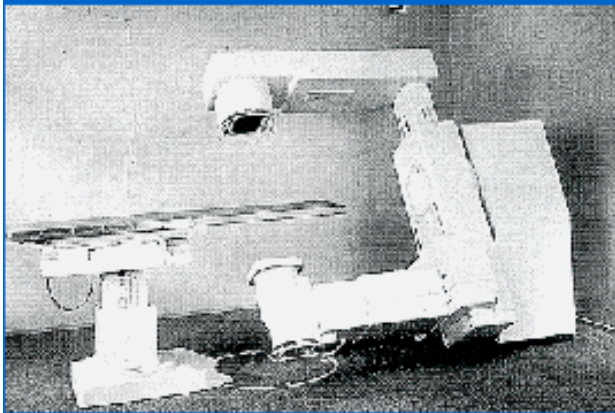
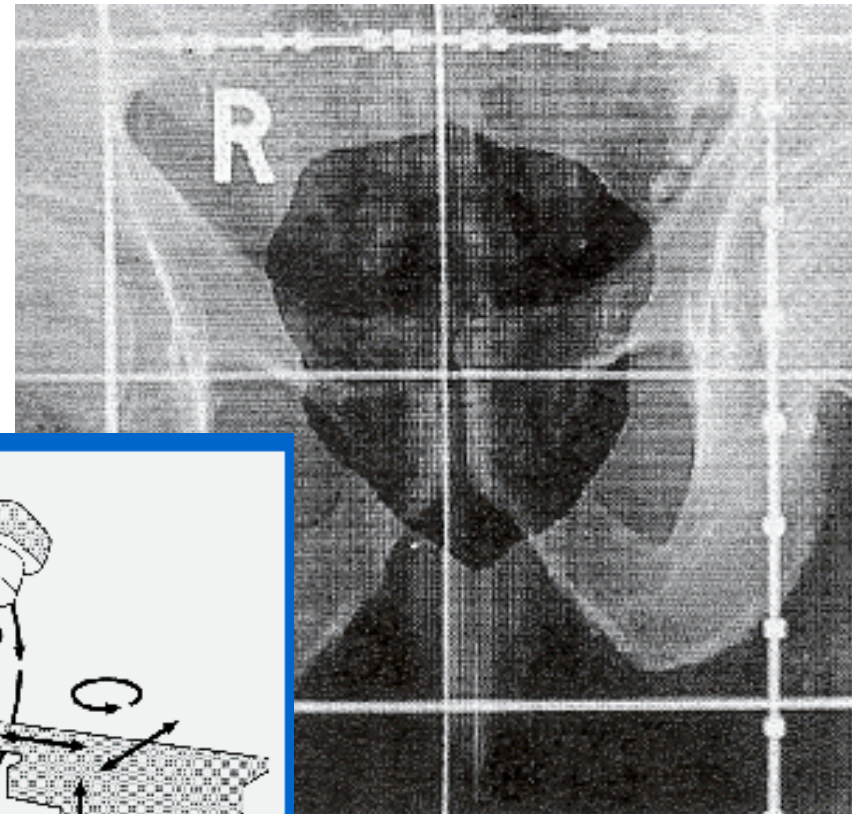
**Velikost svazku (energii),
směr působení, volba
stínění, atd.**

Ověřování léčby na simulátoru

Radioterapeutický simulátor

Úloha CT skeneru v R/T plánování

CT poskytuje data o pacientovi:

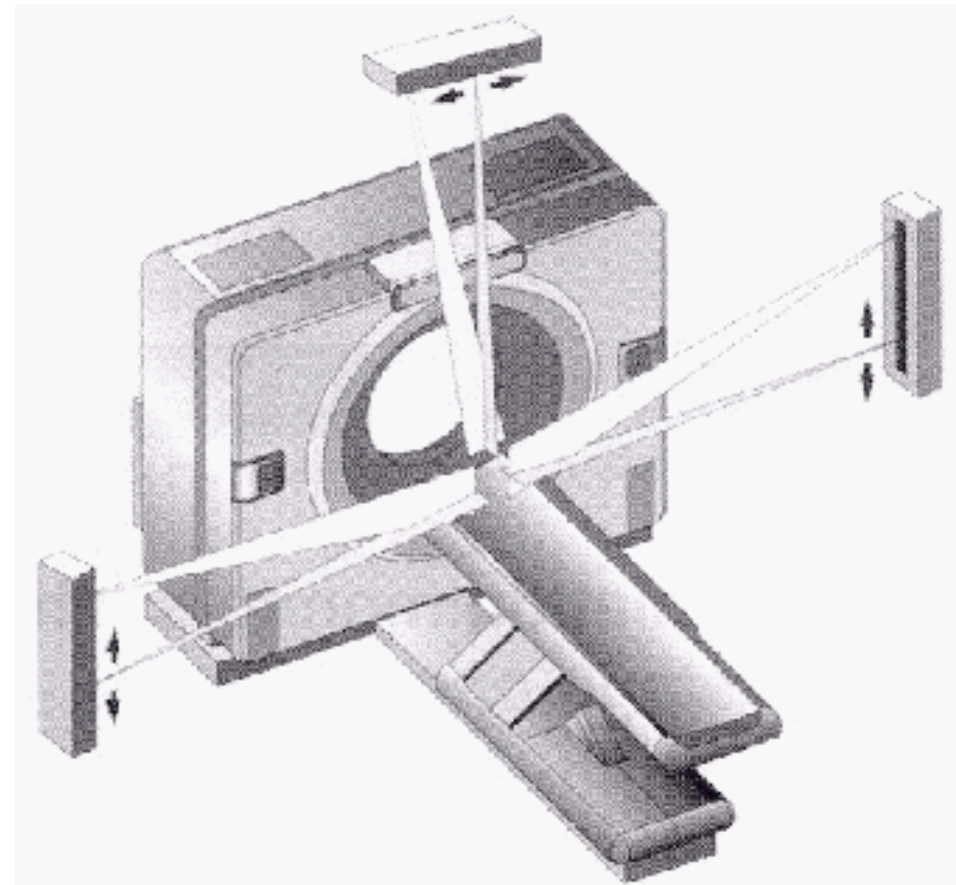
- objem nádor vypočítaný z 3D obrazu
- normální anatomii těla s lokalizací okolních orgánů
- obrysy pacienta

Požadavek na skener:

- dostatečná apertura portálu
- velké skenované pole
- přesnost laserového „markru“
- kvalitní lůžko s imobilizačními pomůckami
- přesnost stanovení CT čísel
- přesné nastavení x , y , z pozic

Úloha CT skeneru v R/T plánování

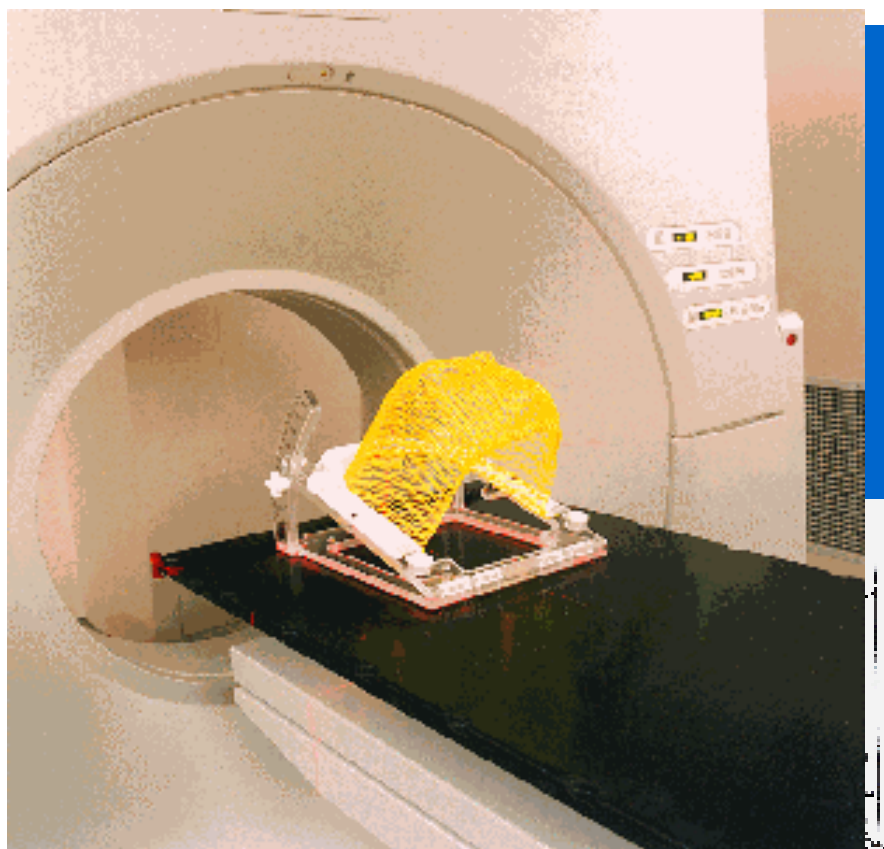
Apertura portálu
Velké skenované pole

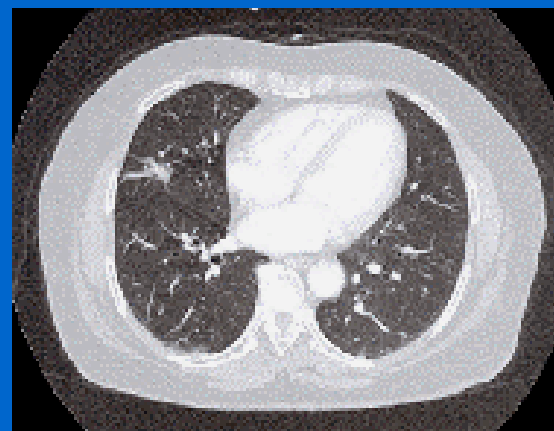
Přesnost laserového markru (x,y,z)

Úloha CT skeneru v R/T plánování

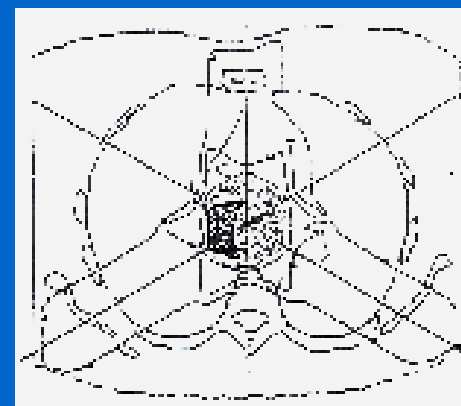
Imobilizační pomůcky

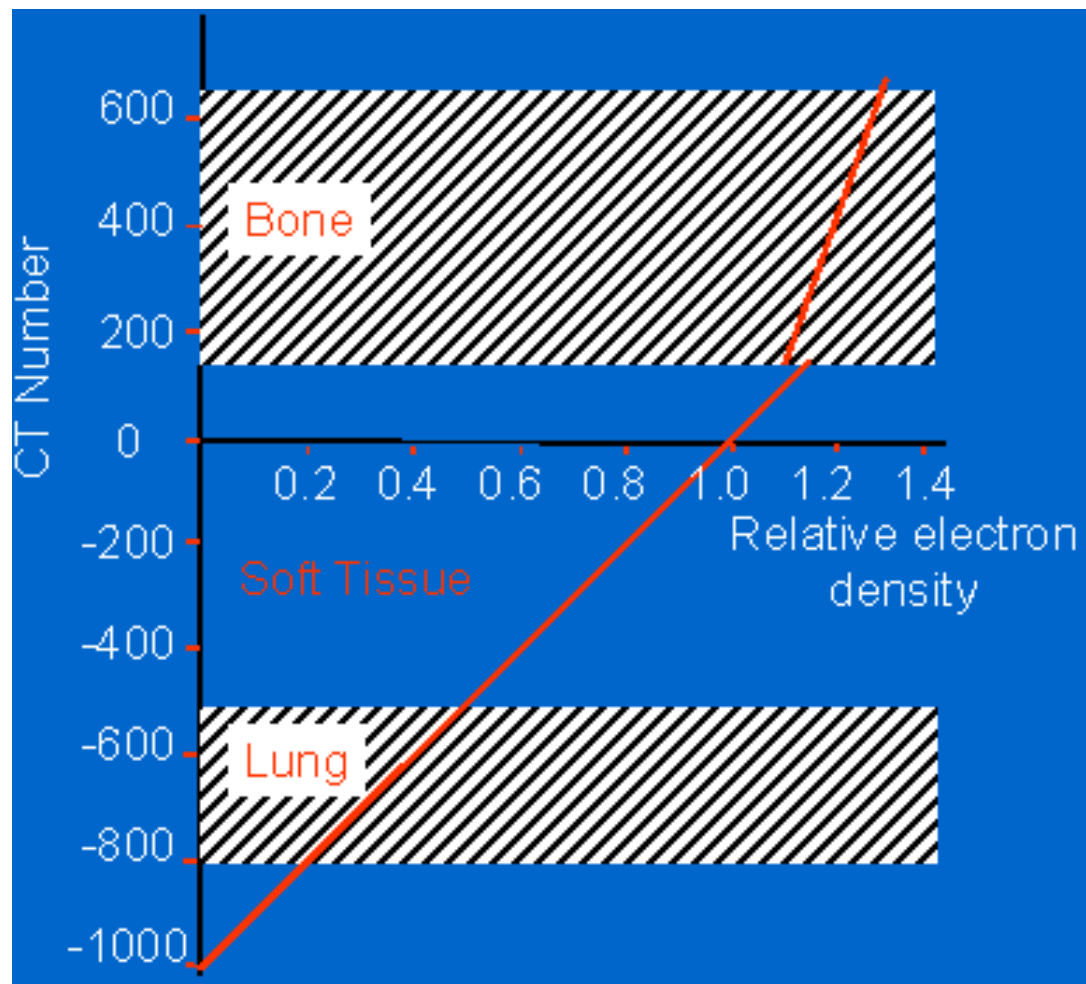
přesné stanovení CT čísel

CT Corrected

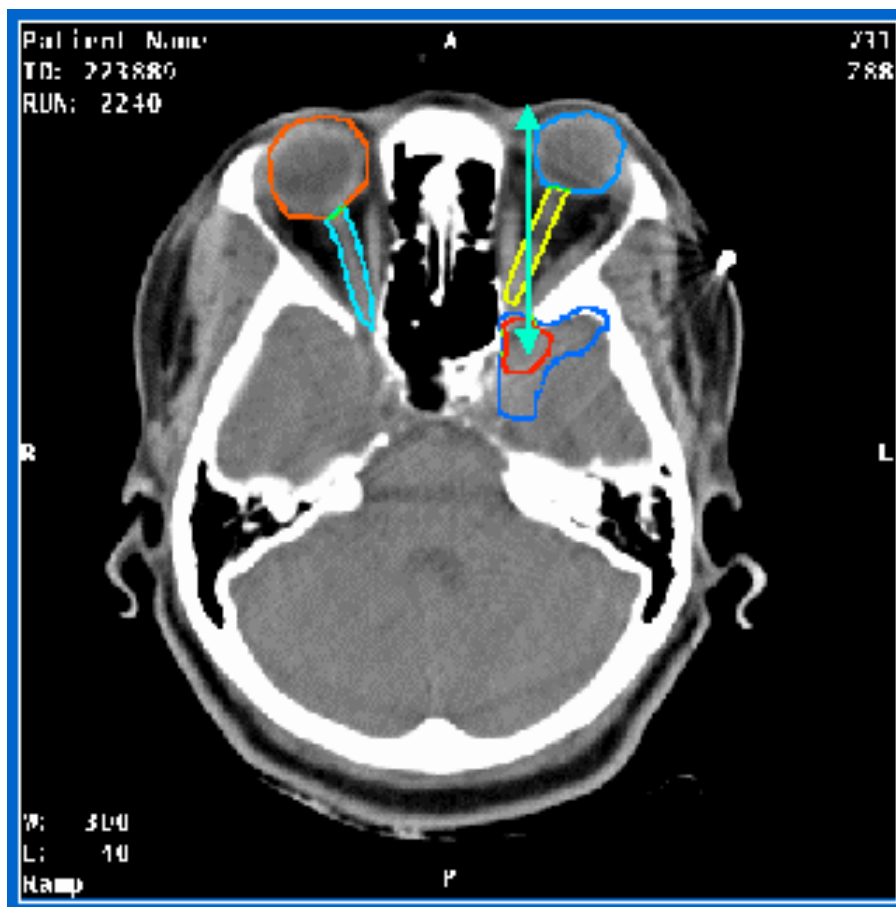
Úloha CT skeneru v R/T plánování

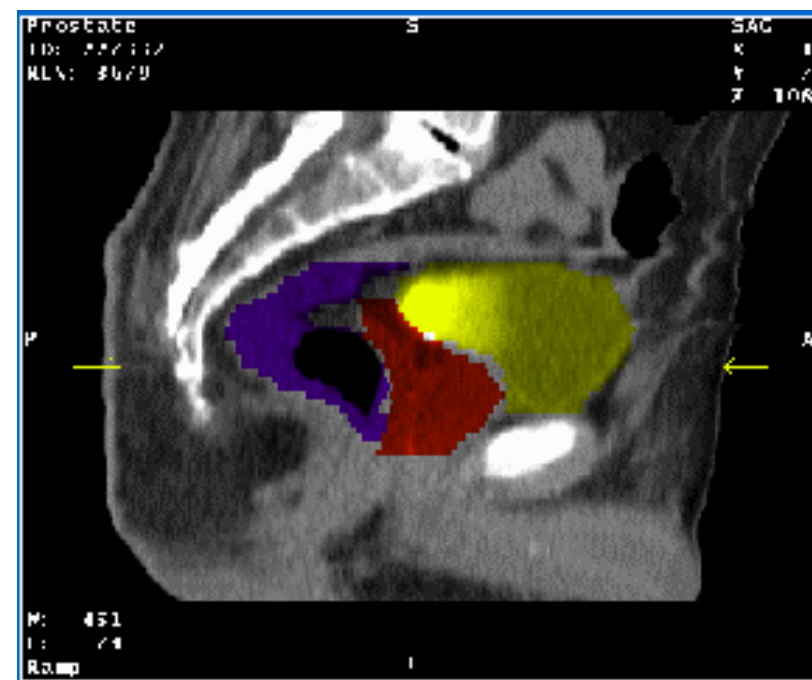
Graf závislosti CT čísel na elektronové hustotě tkání

Úloha CT skeneru v R/T plánování

Přesnost délkových měření

souvisí rovněž s posuvem
lůžka

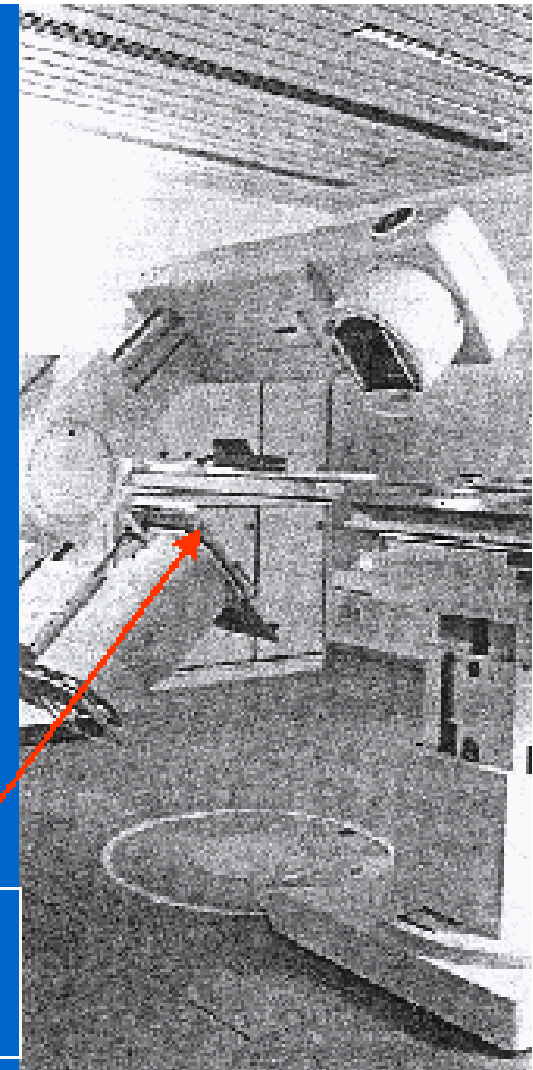

Radioterapeutický simulátor

Radiotherapy Treatment Simulator
with solid state detector array for CT
imaging

- Aperture: 80 - 92 cm
- Scan time: 55 seconds
- Slice width: 2, 5, 10 mm
- Spatial resolution: ≥ 6.7 lp/cm

Solid state
detector array

Radioterapeutický CT skener

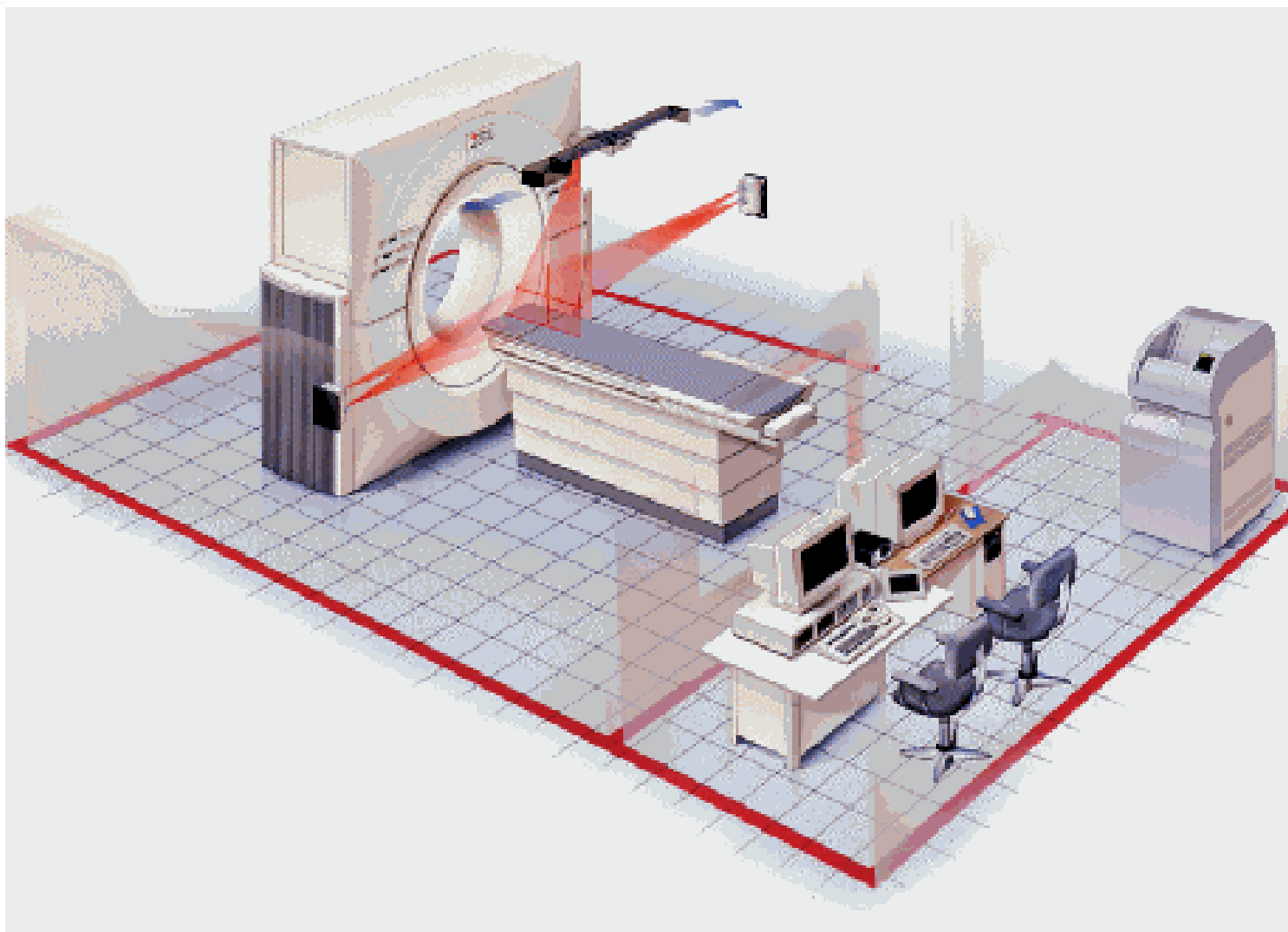
- 85cm large bore design
- 60cm display field-of-view
- Spiral scanning
- 2 - 8 mm imaged slice
- 1 - 4 sec scan time
- 4 sec reconstruction time
- 15 lp/cm limiting resolution

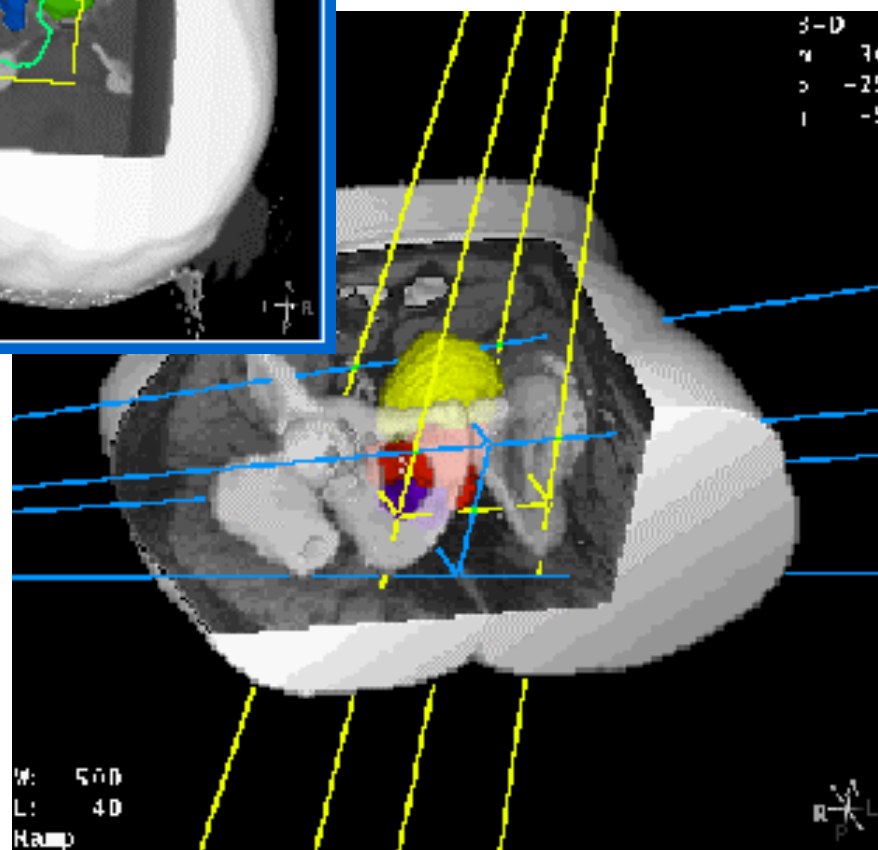
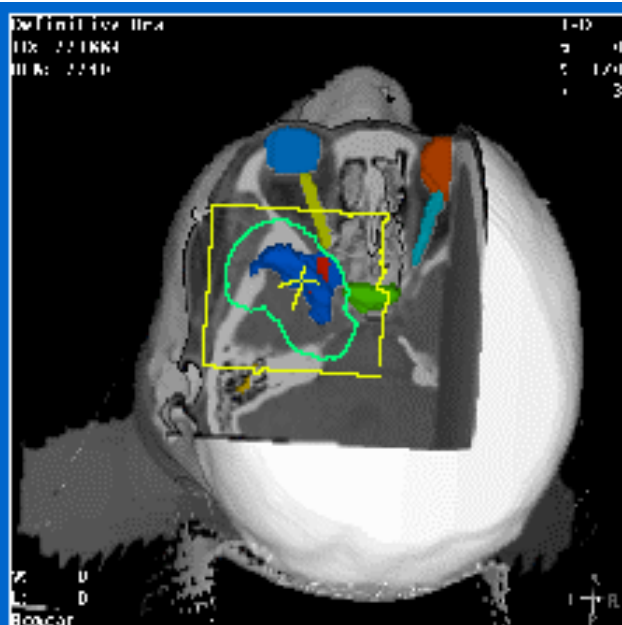
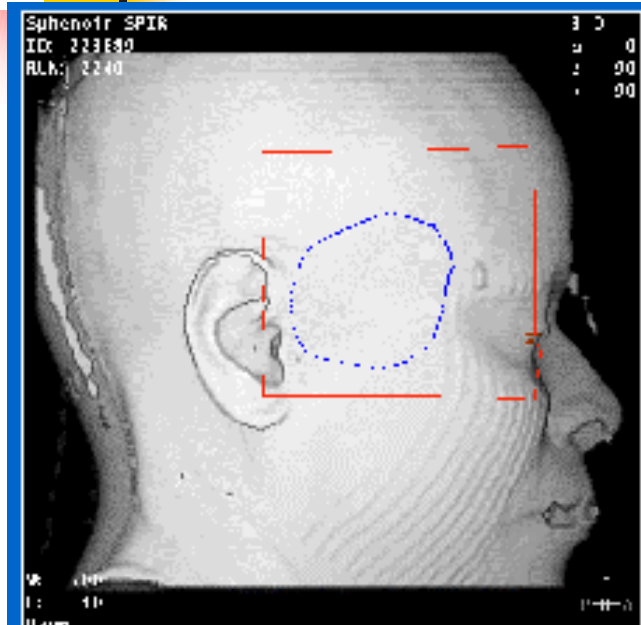
Philips ACQSIM CT:
Dedicated Oncology Scanner

Laserový značkovač

CT-3D vizualizace

**Zobrazení nádoru a verifikace
terapie zářením**

CT simulace – speciální software

